

Maatregelen buurlanden en overige EU-lidstaten – heroverweging maatregelen rond sluiten van scholen en universiteiten

Stand van zaken 16 april 2020, 12:00 uur

Eerder ontving u een overzicht van de maatregelen die de EU-lidstaten en specifiek de buurlanden hebben genomen rond het sluiten van scholen en universiteiten en welke volgende stappen er op dat vlak zijn voorzien de komende tijd. Onderstaand vindt u een update van deze informatie,

Dit is op basis van zowel formele informatie als informatie van informele contacten. Specifiek is gekeken naar de volgende vragen:

1. In hoeverre zijn scholen en universiteiten gesloten (volledig/gedeeltelijk/is er verschil in sectoren?) en met welke argumentatie? Tot welke datum zijn scholen en universiteiten gesloten? En waarom is voor die datum gekozen?
2. Is er een vastgesteld moment waarop een heroverweging van de huidige maatregel rond scholen/universiteiten zal plaatsvinden? En op basis waarvan (rapport? Cijfers? Maatschappelijke invloeden?) zal de heroverweging plaatsvinden?
3. Welke signalen zijn er al voor het nemen van volgende stappen? Bv huidige maatregelen verlengen, opschorten of uitbreiden.

Duitsland

1. Alle kinderdagverblijven/scholen/hogescholen/universiteiten in heel DUI zijn gesloten tot na de paasvakantie. De reden voor de schoolsluitingen is verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan.
Op 15 april hebben de Bondsregering en de deelstaten nieuwe afspraken gemaakt over de maatregelen voor de komende periode. **Vanaf 4 mei worden de scholen stapsgewijs weer geopend.** Deze datum is gekozen om scholen voorbereidingstijd te geven (o.a. voor het organiseren van de eindexamens) en praktische vraagstukken in de komende twee weken nader uit te werken (bv. vervoer van leerlingen). Het plan is dat eerst de eindexamenleerlingen, leerlingen die volgend jaar eindexamen gaan afleggen en de bovenste groepen op basisscholen weer les gaan krijgen op school. Wanneer de overige leerlingen weer naar school kunnen is nog niet besloten en hangt in grote mate af van de uitbreiding van het virus in de komende weken.
Vóór 29 april moet de Kultusministerkonferenz (gremium van de onderwijsministers van alle deelstaten) een plan opleveren hoe het onderwijs in kleinere groepen en met inachtneming van de hygiëne- en afstandsregels weer volledig hervat kan worden. Hierbij moet ook aandacht besteed worden aan pauzes en het vervoer van leerlingen (ca. 30% van de Duitse leerlingen gaat per schoolbus naar school). Scholen moeten een hygiëneplan opstellen. Leerkrachten en leerlingen die tot een risicogroep behoren, mogen voorlopig niet naar school. Overigens zijn er nu al signalen dat sommige deelstaten (licht) gaan afwijken van de afspraken. In Thüringen zullen eindexamenleerlingen havo/vwo vanaf 27 april weer naar school kunnen en ook Hessen overweegt een hervatting van de lessen voor 4 mei. In Beieren zullen de scholen waarschijnlijk pas vanaf 11 mei weer open gaan.
Aan hogescholen en universiteiten mogen tentamens plaatsvinden. Laboratoria of anderszins speciale werkruimten mogen weer voor lesdoeleinden gebruikt worden, mits bijzondere hygiëne- en veiligheidsmaatregelen genomen worden (bv. het dragen van mondkapjes). Bibliotheken en archieven worden heropend, waarbij de hygiënemaatregelen moeten worden nageleefd, wachtrijen voorkomen moeten worden en de toegang gestuurd moet worden.
Kinderdagverblijven blijven voorlopig gesloten omdat kleine kinderen niet met mondkapjes kunnen omgaan en het niet mogelijk is hen duidelijk te maken voldoende afstand te houden.
2. De komende weken zullen benut worden om de op 15 april aangekondigde maatregelen verder uit te werken, waarbij de deelstaten een grote rol spelen. De bondsregering en de deelstaten hebben afgesproken elkaar om de twee weken te spreken over vervolgstappen. Het volgende overleg is gepland op 30 april.
3. De maatregelen worden vanaf begin mei aangepast en enigszins versoepeld.

België

1. Tot in ieder geval 3 mei blijven de scholen dicht, uitgezonderd de opvang van kinderen van ouders in essentiële beroepen. Op woensdag 15 april heeft de federale Nationale Veiligheidsraad vergaderd over de corona-crisis. Naar aanleiding hiervan heeft minister

van onderwijs Weyts aangegeven dat, als de dalende trend in het aantal corona-besmettingen en opnames zich voortzet, hij een datum wil vaststellen waarop scholen kunnen heropenen. Die datum is er dus nog niet.

Weyts denkt niet dat alle scholen tegelijk open kunnen gaan. Hij wil dit in stappen doen. HO blijft in ieder geval dit studiejaar digitaal en de gebouwen blijven gesloten voor colleges. Het Vlaams parlement heeft een nooddecreet goedgekeurd dat het hoger onderwijs toestaat om de examenregeling aan te passen, en examens uit te stellen, evt. zelfs tot volgend studiejaar. Een einddatum voor het huidige studiejaar, dat tot 30 september loopt, is er niet in Vlaanderen. Studenten krijgen zo meer tijd taken en stages af te werken die door Corona zijn vertraagd. Als studenten vertraagd afstuderen tgv. Corona, krijgen ze toch juni als afstudeerdatum op hun diploma.

2. Volgende week wil Weyts meer duidelijkheid geven, een beslissing die gebaseerd moet zijn op adviezen van deskundigen virologie. Anderzijds suggereert Weyts het proces om tot een beslissing te komen om te draaien. Idee is dat de deskundigen en de virologen, niet adviseren over het heropenen, maar dat het onderwijsveld zelf een advies over heropening formuleert aan de Nationale Veiligheidsraad en de virologen. Hij wil dat naar eigen zeggen om de bevolking iets meer hoop te geven dat er veranderingen aankomen, veranderingen ten goede in de lockdown. Weyts wil die beslissingen over maatregelen na heropening van de scholen wel volledig laten afhangen van de adviezen van virologen.
3. Er wordt nagedacht over social distancing in scholen, over veiligheidsmaatregelen. Opsplitsing, verdeling van leerlingen over de dag, meer ruimtes zijn opties waarover nagedacht wordt. Beslissingen zijn nog niet genomen.

Frankrijk

1. President Macron heeft afgelopen maandag aangekondigd dat op 11 mei een eerste stap richting opheffing van de lockdown wordt gezet. Tot die tijd blijven in ieder geval alle huidige beperkingen van kracht. Dat betekent dat ook de scholen voor po en vo tot die tijd dicht blijven. Het plan is dat na 11 mei de kinderopvangcentra en scholen weer open gaan, maar niet alle lessen zullen, volgens Macron, gegeven worden. De regering zal er wel alles aan doen de examens te organiseren.
Ouders, leerkrachten en vakbonden blijven twijfelen of aan de voorwaarden voor heropening van de scholen op 11 mei zal zijn voldaan;
De minister van onderwijs Blanquer heeft in de senaat woensdag jl. gezegd dat het in ieder geval niet de scholen zullen zijn zoals we ze kenden tot voor de corona-epidemie. De leraren vragen zich vooral af hoe meer groepen (splitsing in kleinere groepen) gerealiseerd kan worden als niet het aantal lesruimtes uitgebreid wordt of het aantal leraren vergroot wordt.
2. De operationalisering van de door Macron aangekondigde heropening van de scholen moet nog gebeuren. Minister Blanquer heeft gezegd dat er een complete methodiek voor heropening van scholen ontwikkeld moet worden. Dat zal de komende twee weken moeten gebeuren. Dan ook pas wordt bezien hoe de door leraren gestelde vragen beantwoord kunnen worden.
3. Plan is vanaf 11 mei eerste stappen te zetten in het heropenen van scholen.

VK

1. In het VK zijn scholen voor onbepaalde tijd gesloten, om de verspreiding van het virus te remmen. De regering bepaalt wanneer de scholen weer open gaan. Daarbij is het verloop van de infecties bepalend.
Voor kinderen en ouders in cruciale beroepen, voor kinderen in achterstandsgezinnen, of met fysieke en psychische beperkingen zijn als opvang deels scholen open gesteld. Geschat wordt dat het om maximaal zo'n 20% van het totale aantal leerplichtigen gaat. Er worden voedselbonnen uitgereikt aan (ouders van) kinderen die normaal op school in aanmerking komen voor 'free schoolmeals' en nu geen toegang hebben tot opvang. Op de meeste privéscholen wordt ervan uitgegaan dat vóór de zomervakantie geen onderwijs meer gegeven wordt.
Universiteiten zijn niet door de overheid gesloten. Maar de maatregelen om verspreiding van het virus te remmen (niet reizen, niet in groepen bijeen komen etc.) leiden er in de praktijk toe dat Britse universiteiten gesloten zijn. Het onderwijs wordt veelal online aangeboden en examens worden online afgenomen. Veel universiteiten realiseren zich dat studenten onder de huidige omstandigheden niet dezelfde prestaties kunnen leveren. Zij stellen daarom dat de nu behaalde cijfers nooit lager zullen zijn dan de eerder behaalde resultaten. Studenten maken zich zorgen om het 'verloren' deel van het studiejaar en ook om het 'verloren' deel van het collegegeld en van huur van studentenaccommodatie.

- Universiteiten maken zich zorgen over de verwachte inkomstenderving door lagere aantallen internationale inschrijvingen voor de komende jaren.
2. Het VK lijkt nu (16 april) op de top van de corona-golf te staan. Vandaag zal de regering waarschijnlijk aankondigen dat de huidige maatregelen nog tenminste drie weken (tot 7 mei) van kracht blijven. Daarna wordt een stapsgewijze reductie verwacht. Vanuit de samenleving neemt de druk om (gefaseerd) scholen te heropenen toe. De vakbond van schoolleiders hoopt dat nog voor de zomervakantie enkele weken les gegeven kan worden, om zo de opgelopen achterstanden iets te repareren.
Het Britse parlement stelt een onderzoek in naar de gevolgen van de periode van schoolsluiting op het 'leren' van kinderen.
 3. De verwachting is dat het huidige regime over enkele weken (vanaf 7 mei) geleidelijk minder streng wordt. Wetenschappelijk advies ten aanzien van de verspreiding van het virus en druk vanuit de samenleving over de economische gevolgen zullen bepalend zijn. De eerste adviezen (Public Health England) geven aan dat waarschijnlijk de laagste klassen van het funderend onderwijs het eerst terug naar school zullen gaan. Universiteiten passen zich aan aan de algemene regels die de overheid stelt ten aanzien van 'social distancing'. Wanneer de maatregelen geleidelijk verlicht worden, zal een deel van de zomer misschien gebruikt worden om de verloren leertijd in te halen.

Overige EU-landen

Zweden:

1. Basisscholen en vve-instellingen zijn nog open, al zijn veel scholieren en docenten afwezig omdat ze thuis moeten blijven in lijn met de gezondheidsrichtlijnen. Scholen in VO, beroepsonderwijs, volwassenenonderwijs en HO-instellingen zijn wel gesloten en overgeschakeld op afstandsonderwijs, op advies van het Public Health Agency. De centrale overheid heeft op 13 maart een 'regulatory framework' vastgesteld voor schoolsluitingen, waardoor uitzonderingen op reguliere regels voor onderwijsaanbod mogelijk zijn; dit kader is geldig van 16 maart 2020 tot 30 juni 2020.
Reden om basisscholen vooralsnog open te houden: verondersteld wordt dat sluiting niet tot (sterke) vermindering van verspreiding van het virus zou leiden, terwijl de disruptie groot zou zijn. Ook open om vitale sectoren als gezondheidszorg zoveel mogelijk overeind te houden. VO-instellingen en HO-instellingen wel sluiten omdat daar minder supervisie nodig is en er meer gereisd wordt.
Er wordt momenteel wel bekeken of niet alle scholen voor leerplichtonderwijs en vve-instellingen dicht moeten; de bevoegdheid hiertoe is inmiddels door het parlement bij de regering belegd (dus centraal).
2. Public Health Agency en artsen hebben een grote rol in de heroverweging van de maatregelen; de overheid handelt op basis van hun aanbevelingen. Geen specifiek moment van heroverweging; er is een permanente analyse van de situatie.
3. Zweden staat in de gekozen strategie (om in elk geval basisscholen open te houden) momenteel redelijk geïsoleerd in de EU; veel debat, maar nog steeds van kracht.

Denemarken:

1. Vanaf 15 april gaan scholen weer gefaseerd open omdat de maatregelen om spreiding in te dammen hebben gewerkt. Als eerste kunnen leerlingen in VVE, PO, speciaal onderwijs en de eindexamenleerlingen in het VO weer naar school. De rest van de leerlingen blijven afstandsonderwijs volgen. De examens in het VO zullen in principe doorgaan, maar het aantal examens zal wel worden verminderd (ongeveer de helft van het reguliere aantal examensessies). Afsluitende toetsen in het PO en onderbouw VO gaan niet door; daar gelden de cijfers van eerdere toetsen. HO blijft gesloten, behalve voor studenten in het laatste semester die fysiek aanwezig moeten zijn voor afronden van een 'cruciale' studie zoals in de gezondheidssector.
2. Vanaf 15 april gaat in Denemarken een nieuwe fase in met geleidelijke heropening van o.a. scholen. De reden om – naast eindexamenleerlingen – vooral de jongste kinderen als eerste te laten starten, is tweeledig:
 - Jongere kinderen lijken niet zo snel te worden geïnfecteerd: weinig geïnfecteerden in die leeftijdscategorie.
 - Ouders moeten goede werkomstandigheden hebben om thuis te kunnen werken. Oudere kinderen kunnen gemakkelijker zelf thuis leren.
3. volgende stappen zijn afhankelijk van hoe de versoepeling van de maatregelen uitpakken.

Finland:

1. Sluiting van scholen, hogescholen en universiteiten is verlengd tot 15 mei (was 13 april). Er worden voorbereidingen getroffen om de maatregelen voor het onderwijs te verlengen tot het einde van het schooljaar als dat nodig zou zijn; het schooljaar (PO/VO) eindigt sowieso 30 mei (dus opening voor alleen laatste twee weken niet zo waarschijnlijk).
2. De situatie wordt permanent bekeken voor heroverweging. Besluiten o.b.v. de situatie van het moment en gedrag van burgers.
3. Nog geen duidelijke signalen over volgende stappen; piek van het virus wordt verwacht in mei.

Oostenrijk:

1. Alle scholen en universiteiten zijn dicht sinds 16 maart. Scholen zijn nog wel open voor kinderen onder 14 jaar als ouders moeten werken. Op 8 april is besloten dat de scholen gesloten blijven tot begin mei. Vanaf 14 april heeft de overheid de **maatregelen stap voor stap versoepeld**. Zo mogen winkels kleiner dan 400m² weer open en worden regels rond sportactiviteiten versoepeld. Als de toename van besmettingen stijgt dan worden de regels weer terug gedraaid. Vorige week is aangekondigd dat de eindexamens eind mei kunnen doorgaan. De eindexamenleerlingen mogen daarom **vanaf begin mei weer naar school**, terwijl de overige leerlingen in ieder geval tot half mei thuis moeten blijven leren. Examens worden verder zoveel mogelijk digitaal afgenomen. Mondelinge examens zijn geschrapt (tenzij examenleerlingen dit zelf willen) en er zullen alleen schriftelijke examens plaatsvinden (dit zullen er ook iets minder zijn). De eindweging is iets aangepast, doordat de Matura (het centraal eindexamen) samen wordt gewogen met schoolexamens. Examens in het mbo worden verplaatst naar juni. Voor de examens moeten voorzorgsmaatregelen voor hygiëne en social distancing in acht worden genomen. Leerlingen die medisch tot de risicogroep behoren, zullen examen kunnen doen in een aparte ruimte.
2. Geen specifiek moment voor verdere heroverweging bepaald. Besluitvorming vindt vooral door kanselier en vice-kanselier, in samenspraak met het Gezondheidsministerie, plaats.
3. Vanaf half mei zullen mogelijk ook andere schoollagen dan eindexamenklassen gefaseerd weer naar school gaan, met voorzorgsmaatregelen voor hygiëne en social distancing. Dit is nog niet besloten en is nog informeel. Ook heropening van universiteiten kan dan worden overwogen.

Spanje:

1. Op 14 maart is besloten tot sluiting. Alle scholen en universiteiten zijn nog steeds gesloten. De lockdown duurt in ieder geval tot 26 april. Al worden de regels iets soepeler, waardoor bijvoorbeeld bouwvakkers, schoonmakers en fabrieksarbeiders weer naar werk mogen.
2. Voor 26 april zullen volgende stappen moeten worden aangekondigd.
3. De verwachting is dat de lockdown na 26 april wordt verlengd.

Italië:

1. Alle onderwijsinstellingen zijn gesloten sinds 4 maart. Geen specifieke datum benoemd tot wanneer de maatregelen gelden.
2. Er is geen specifiek moment gecommuniceerd voor het heroverwegen van de maatregelen.
3. Er zijn geen signalen over eventuele stappen.